

Zona litorala

Interferenta dintre Podisul Dobrogei, gurile de varsare ale Dunarii si Marea Neagra creeaza un spatiu geografic original cu o puternica interconectare a componentelor sale (Dobrogea, Dunare, Mare).

Prin zona litorala se înțelege îndeosebi tarmul înalt al Dobrogei de la Capul Midia la Vama Veche. Are toate caracteristicile Podisului Dobrogei de Sud, fiind o subdiviziune a acestuia.

Generalitati

Reluând unele caracteristici, acestea vor putea fi mai bine puse în evidenta: Relieful este relativ abrupt, înalt si este influentat de undulatiile placii de calcare sarmatiene pe care se dezvoltă;

Clima se diferentiaza (fata de Dobrogea si de restul tarii) printr-o insolatie puternica (cea mai ridicata), precipitatii foarte reduse (sub 400 mm/anual), temperaturi ridicate iarna (chiar pozitive la Mangalia), un numar mai redus de zile tropicale, datorita influentei marii si o nuanTa mai oceanica a contrastului termic mediu anual;

Hidrografia este dominata, pe uscat, de existenta unor lagune (Siutghiol) si limane maritime (Techirghiol, Tasaul, Mangalia), barate prin acumulările de nisip, datorate curentului circular al Marii Negre;

Vegetatia stepica este saraca în specii; lagunele, limanurile, baltile si fostele golfuri ale marii au avut pâna de curând o vegetatie specifica, de mlastina (de exemplu în zona Venus sau fosta mlastina Comorova de la Neptun);

Populatia este concentrata în orase cu functii economice si urbane deosebite: Constanta, Ovidiu, Navodari, Eforie, Techirghiol, Mangalia;

Zona litorala are un potential heliolar, balnear, climateric si recreativ deosebit fiind - prin dotari si circulatia turistica - principala regiune turistica a tarii.

Platforma continentală

Platforma continentală cuprinde spatiul submers din fata tarmului nostru. Este o câmpie litorala invadata în postglaciar de apele Marii Negre.

Are adâncimi foarte reduse si o panta domoala.

Râurile continentale (Sfântu Gheorghe, Casimcea) au creat în trecut vai care se prelungesc submers pâna în larg.

Curentul circular al Marii Negre a barat vaile mici formând limane maritime (Techirghiol, Tasaul, Mangalia) sau foste golfuri, formând lagunele (Razim-Sinoe si Siutghiol).

Platforma continentală a Marii Negre are rezerve de hidrocarburi exploatate cu ajutorul platformelor de foraj marin.

Platforma continentală coboara de la nivelul zero (Tarmul) la adâncimi de 180-200m, dar la distanTe mari de uscat.

Este acoperita doar cu ape marine caracteristice stratului superficial (cu O₂, cu o salinitate mai redusa, de 16-

17%).

În prezent nivelul Marii Negre se afla într-o usoasă creștere (transgresiune), abia perceptibilă (1mm/an).

Apa marină a platformei cuprinde o faună bogată (delfini, sturioni, guvizi, stavrizi, rechini, meduze, scoici etc.).

Valurile apei sunt influențate de vânturi, fiind mai mari când există o circulație din direcția nord-estică.

Litoralul românesc

Litoralul românesc al Marii Negre, în lungime de 244km, cuprinde două sectoare: un tarm jos, între Sulina și Capul Midia, și un Tarm înalt cu faleză, între Capul Midia și Vama Veche.

Tarmul jos

Tarmul jos cuprinde gurile de varsare ale Dunării, spațiul deltaic adiacent și zona câmpiei lagunare Razim-Sinoe. La nord de Sulina există un mic golf (Musura), unde tarmul este erodat continuu și are tendința de a avansa spre uscat.

Dincolo de varsarea bratului Sulina în mare și de acest mic golf se afla delta secundară a Chiliei, situată în afara teritoriului nostru, care avansează destul de rapid spre mare (40-80m/an), datorită părții mari (60% din debitul Dunării) a volumului de apă și aluviuni depuse de bratul Chilia în mare.

Gura de varsare a bratului Sulina este amenajată printr-un dig (de 10km) construit în larg, pentru a se evita depunerea bruscă a aluviunilor la contactul cu marea și bararea în acest fel a bratului ("bara" de nisip de la Sulina); acest dig îndepărtează curentul circular în larg și în acest fel locul de depunere a aluviunilor.

Digul este dublu și are în interior un canal navigabil, care permite intrarea pilotată a navelor maritime cu pescaj de până la 7m pe bratul Sulina.

Între Sulina și Sfântu Gheorghe, tarmul este foarte jos; chiar acolo unde intersectează acumulările de nisip ale grindurilor, se afla în retragere, marea erodând tarmul.

La Sfântu Gheorghe, grindul Saraturile are cea mai întinsă plajă din țară.

La varsarea bratului Sfântu Gheorghe s-a format acumularea de nisip a insulelor Sachalin.

Între Sfântu Gheorghe și Gura Portita tarmul este foarte jos, în spatele sau existând lacuri și balti care conservă o mare rezervă ornotologică.

Grindurile Perisor și Chituc despart apele mării de ale lagunei Razim-Sinoe.

Între tarmul fostului golf Halmyris (în antichitate), care urmărea abruptul dobrogean și linia actuală a tarmului (Perisor-Chituc), se întinde cel mai mare complex lacustru din țară, sistemul lagunar Razim-Sinoe.

Orasul cetate Histria construit pe un promontoriu de sisturi verzi, în trecut port la mare, se afla în prezent în interiorul lagunei datorită barării acesteia cu aluviunile aduse de curentul circular al Marii Negre.

Această barare s-a încheiat în jurul anului 1000, când și cetatea bizantină Heraclea (Enisala) și-a întrerupt legăturile pe mare. Laguna Razim-Sinoe are ape salmastre și este un domeniu de pescuit (Ceamurlia, Jurilovca).

Tarmul înalt

Tarmul înalt, cu faleză situat, la sud de Capul Midia închide spre interior lagunele și limanele maritime prin mici perisipuri, datorate curentului circular al mării.

Acest tarm, a favorizat formarea unor plaje și a creat un adăpost față de vânturile din nord-est, ceea ce a permis instalarea unor porturi (Tomis, Callatis), iar apoi dezvoltarea balneoturistică din zilele noastre.

Aici s-au dezvoltat principalele nuclee economico-urbane ale litoralului și stațiunile turistice.

Orase

Constanța are funcții urbane și economice deosebite: este principalul port românesc la Marea Neagră cu un trafic comercial intens; are industrii variate, este un oraș modern (și modernizat), are funcții administrative, comerciale și culturale.

Mangalia este cunoscut prin portul maritim, șantierul naval, ca centru turistic și de tranzit rutier.

Navodari este un oras nou, cu o platforma a industriei petrochimice si chimice de mari dimensiuni.

Funcția turistică a litoralului este ilustrată de stațiunile de cură balneoclimaterică și heliomarină: Mamaia, Constanța, Agigea, Eforie Nord, Eforie Sud, Costinesti, Olimp, Neptun, Jupiter, Aurora, Venus, Saturn, Mangalia, 2 Mai și Vama Veche.

Litoralul românesc se desfășoară între gura bratului Chilia în nord până la localitatea Vama Veche în sud, are o lungime de 244 km.

Aspectul tarmului între sudul Deltei și Capul Midia este următorul:

- în această porțiune, tarmul este jos, cu lagune și limanuri maritime;
- aici se desfășoară:
 - complexul lagunar Razim format din lagunele Razim (415 km², cu Insula Popina), Golovita, Zmeica și Sinoe;
 - limanuri maritime:
 - L. Babadag;
 - L. Tuzla;
 - L. Tasaul;
- cordoane de nisip (litorale) și grinduri (ex. Grindul Perisor, Grindul Chituc).
- porțiuni înguste, prin care lagunele comunică cu marea (ex. Portita, La Periboina)
- prisme:
 - Agighiol (între L. Razim și dealurile Tulcei);
 - Hamangia (între L. Sinoe, L. Zmeica și Podisul Casimcei).

Climatic, litoralul se află sub influența Marii Negre. Elementele climatice caracteristice sunt următoarele:

- temperatura medie anuală este de 11 gr.C;
- precipitații sub 400 mm/an;
- vânturi dinspre nord-est, vânturi locale (brizele locale);
- numărul zilelor senine este de 130-170 pe an;
- durata de strălucire a Soarelui totalizează 2.300-2.400 ore/an;

Litoralul constituie **regiunea turistică** cea mai vizitată în sezonul estival, ca loc de odihnă și cură heliomarină și de nămol. Obiectivele turistice importante de pe litoral sunt următoarele:

- stațiunile balneoclimaterice:
 - complexul Mangalia Nord;
 - Mangalia;
 - Costinesti;
 - Techirghiol;
 - Eforie;
 - Constanța;
 - Mamaia;
 - Navodari;
- vestigiile cetăților antice:
 - Tomis;
 - Histria;
 - Enisaia.
- mozaicul roman din Constanța;
- Delta Dunării.

VIATA DE LICEU

se traieste o singura data!